

Mjellerumskonferensen

Efter hand minskades denna verksamhet avsevärt. Kurser anordnades sporadiskt. Sammankomsterna för information erhöll karaktären av konferenser. Måhända bytet av ordförande år 1965, då Ulf Ribers lämnade denna post och lektor Gunnar Norling tillträdde den, kan ha något med denna förändring att göra. I den tidens handlingar spåras ett visst missnöje med länsorganisationen. Samarbetet på länsplanet fungerade ej helt tillfredsställande. Bristande effektivitet blev en följd därav. Klagomål på försummad bevakning och rapportering av företeelser, som innebar hot mot värden på hembygdsvårdens område framfördes.

Missnöjet kom så småningom att riktas mot den organisationsform, som Hembygdsdistriktet företrädde. År 1967 tillsattes därför en kommitté för att undersöka möjligheterna för distriktet att vara samlande organ för alla hembygdsföreningarna i länet, vid den tiden 38 till antalet, varav 25 var anslutna till Sfh.

Hembygdsdistriktets styrelse jämte den ovan nämnda kommittén inbjöd samtliga hembygdsföreningar i Östergötland till en konferens på Mjellerumsgården vid Valla utanför Linköping den 23 november 1968 för att överlägga om denna synnerligen viktiga fråga. Hembygdsdistriktets ordförande, fil lic Bertil Wahlin (lektor Gunnar Norling hade avgått från denna post tidigare under året), kunde hälsa ett 30-tal representanter från 20 hembygdsföreningar välkomna och redogjorde därefter för konferensens syfte: att finna en organisationsform, som möjliggjorde ett effektivare samarbete mellan länets hembygdsföreningar, och föreslog därefter, att Östergötlands Hembygdsförbund skulle rekonstrueras. Vid den efterföljande diskussionen noterades genomgående positiva reaktioner på detta förslag, och man enades om att arbeta vidare efter de riktlinjer, som utformats under konferensen. En arbetsgrupp tillsattes med uppdrag att utarbeta förslag

till samverkansformer (stadgar), varefter föreningarna skulle kallas tillsammans på nytt.

Ett cirkulär utsänt till hembygdsföreningarna i juni 1969 redovisar arbetsgruppens förslag till bildande av Östergötlands Hembygdsförbund:

"Det nya förbundet skulle som medlemmar ha de inom länet verksamma hembygdsföreningarna och uppgiften skulle vara att i lämplig omfattning samordna verksamheten och vara de enskilda föreningarna behjälplig på olika sätt, t ex att skaffa föredragshållare vid möten och sammankomster, att skaffa expertis för ordnande av hembygdsmuseer, för utredningar osv.

Årsavgiftens storlek, som förbundets medlemmar = de valda representanterna för anslutna föreningar, beslutar om för varje år, beror självfallet i hög grad på, vilken service föreningarna önskar från förbundet, men kommittén räknar med att en del anslag skall kunna erhållas ur allmänna medel och därmed möjliggöra en intensivare aktivitet än medlemsavgifterna täcker.

Bifogade stadgeutkast torde till fullo ange, hur kommittén tänkt sig verksamheten: två regelbundet återkommande möten per år, därav ett årsmöte på våren och ett sensommarmöte, som kan forma sig till en exkursion.

Vi hemställer, att Eder hembygdsförening granskar stadgeförslaget och avger ett yttrande över detsamma med anförande av eventuella ändringsförslag. Om ni anser det godtagbart i befintligt skick, emotses meddelande även därom.

I september beräknar vi kunna inbjuda till ett konstituerande möte, då Hembygdsförbundet kunde bildas och verksamheten starta."

Skrivelsen var undertecknad av Bertil Wahlin.

Nytt hembygdsförbund bildas

Den 4 oktober 1969 hölls det konstituerande sammanträde i Skänninge, då Östergötlands Hembygdsförbund bildades på nytt. Ett 60-tal personer var närvarande, då Hembygdsdistriktets ordförande hälsade välkommen och förklarade sammanträdet öppnat. Sedan han redogjort för bakgrunden till förslaget att bilda ett hembygdsförbund i länet, följde en livlig diskussion, varpå de befullmäktigade representanterna för länets hembygdsföreningar beslutade, att Östergötlands Hembygdsförbund skulle bildas.

Förslaget till stadgar upplästes och antogs efter smärre ändringar.

Till interimstyrelse valdes ingenjör Ture Jangvik, Linköping, ordförande, ingenjör Birger Hedin, Finspång, f borgmästaren Thord Osterman, Skänninge, frisörmästare Frank Häger, Mjölby, samt hemkonsulent Karin Dahlgren, Linköping.

Beslutades att en medlemsavgift på 25 kronor från varje ansluten förening skulle uttagas intill ordinarie årsmötet.

Hembygdsdistriktet fortsätter sin verksamhet

Vid samma tillfälle höll Östergötlands Hembygdsdistrikt sitt årsmöte, varvid frågan om att upplösa organisationen diskuterades, men något beslut därom fattades ej. Styrelsen erhöll uppdrag att utreda detta ärende till nästa årsmöte.

På ett styrelsesammanträde en månad där-efter dryftade man den förändrade situationen för Hembygdsdistriktet genom tillkomsten av Hembygdsförbundet. Man beslöt då att behålla uppgiften att vara kontaktorgan för SfH men till Hembygdsförbundet överlåta anordnandet av allmänna konferenser och sammankomster, såsom "Januarikonferensen" och "Övralidsdagen". Hembygdsdistriktet skulle dock ikläda sig ansvaret för kurser och konferenser, som av riksorganisationen anordnades i länet, exempelvis beträffande speciella naturskyddsfrågor.

För övrigt skulle Hembygdsdistriktet verka som en sluten förening för de enskilda medlemmarna inom SfH och kunde såsom sådan ingå som medlem i Hembygdsförbundet, på samma villkor som hembygdsföreningarna.

I samband med distriktets årsmöten kunde utflykter anordnas till intressanta platser och sevärdheter.

Styrelsen beslöt vidare att ändra namnet till "Östgötakretsen av Samfundet för Hembygdsvård" för att därmed bättre markera funktionen av kontaktorgan för SfH:s medlemmar i Östergötland, samt att i anledning av de ändrade arbetsuppgifterna omarbete stadgarna, för att anpassa dessa till de nya förutsättningarna.

Årsmötet med Hembygdsdistriktet år 1970 hölls i Norrköping den 12 september, varvid man beslöt i enlighet med styrelsens ovan redovisade förslag. Full enighet ernåddes dock inte i detta beslut. Styrelsemedlemmen Birger Hedin, Finspång, ansåg, att man genom att ha två organisationer för hembygdsrörelsen på länsplanet splittrade verksamheten och uttalade sig för att Hembygdsdistriktet skulle uppgå i Hembygdsförbundet. Ordföranden, Bertil Wahlin, menade emellertid, att det var värdefullt med flera utbud, och att de två organisationerna därför kunde fortsätta

sin verksamhet och komplettera varandra och han fick årsmötets stöd för sin uppfattning.

Hembygdsdistriktet fortsatte följaktligen sin verksamhet i ungefär samma former som tidigare, med en vårkonferens i Söderköping och en sommarutflykt till Åtvidaberg som viktigaste arrangemang under år 1970, utöver årsmötet.

Året därpå inleddes med en välbesökt hembygdsdag i Vadstena, med föredrag av författaren Sven Stolpe om Den heliga Birgitta och visning av stadens mest kända kulturbyggnader. Årsmötet den 13 september på S:t Larsgården i Linköping gästades av riksförbundets ordförande, riksdagsman Ivan Svanström, som fann det "försvarligt" att man

bildade hembygdsförbund ute i länen, till vilka hembygdsföreningarna kunde ansluta sig, och att man som här i Östergötland samtidigt behöll ett särskilt kontaktorgan för de enskilda medlemmarna i SfH. Han påminde årsmötesdeltagarna om att hembygdsrörelsen var Sveriges starkaste folkrörelse med mer än 400 000 medlemmar. Men verksamheten behöver breddas, framhöll han, och särskilt viktigt var det att få med flera ungdomar och bli intressera dem för uppgifterna att dokumentera det som sker i dagens arbetsliv och samhälle. Vid sidan av de museala uppgifterna måste arbetet för bättre miljövård intensifieras, uppgifter som går helt i linje med hembygdsrörelsens målsättning.

Hembygdsförbundet får en trög start

Trots att det nya Hembygdsförbundet fått ett starkt stöd på mötet i Skänninge blev starten mindre lyckosam. Uppdelningen av hembygdsverksamheten på två länsorganisationer skapade förvirring bland hembygdsföreningarna och osäkerhet beträffande deras funktioner. Denna olägenhet hade givetvis inte uppkommit, om distriktet i enlighet med de ursprungliga tankegångarna upphört med sin verksamhet vid förbundets bildande. I en skrivelse till länets hembygdsföreningar i mars 1970 sökte förbundsledningen bringa klarhet i den uppkomna situationen:

"Östergötlands Hembygdsdistrikt fungerade tidigare i viss mån som ett länsförbund för hembygdsföreningarna i Östergötland. Distriktet kommer att finnas kvar som en länskrets för enskilda medlemmar i Samfundet för Hembygdsvård boende inom Östergötland. Många sådana kanske inte kan nås av de lokala hembygdsföreningarna, och distriktet avser också att förändra sitt namn så att namnförväxling inte uppstår. Det är vår förhoppning att hembygdsföreningarna succes-

sivt avvecklar sitt medlemsskap i Östergötlands Hembygdsdistrikt för att i stället ansluta sig till Östergötlands Hembygdsförbund, som är att betrakta som en topporganisation för Östergötlands hembygdsföreningar."

Skrivelsen fick dock ett dåligt genomslag. Fram till det första årsmötet, som hölls den 14 april 1970 i Wallenbergssalen, hade endast ett 10-tal föreningar anmält medlemsskap.

Till ordförande i Hembygdsförbundet valdes ingenjör Ture Jangvik, Linköping. Styrelsen för övrigt erhöll följande sammansättning: Lantbrukare Sixten Gunnarsson, Ramfall, Ydre, kapten Sten Samuelsson, Åby, Vikbolandet, kommunalrådet Osten Pettersson, Hällestad, trädgårdsmästare Sture Dahlgren, Motala, bibliotekarie Curt von Wachenfeldt, Kisa, frisörmästare Frank Häger, Mjölby, hemkonsulent Karin Dahlgren, Linköping, ingenjör Birger Hedin, Finspång, fru Helfrid Jordan, Linköping, och rektor Björn Helmfrid, Norrköping.

Medlemsavgiften till Hembygdsförbundet fastställdes till 50 kr för förening med upp till

100 medlemmar och därutöver ett tillägg på 10 kr för varje påbörjat 100-tal medlemmar, dock maximerat till 100 kr.

Efter årsmötesförhandlingarna höll landsantikvarie Sven E Noreen ett anförande om "Länsmuseet i hembygdens tjänst".

Under det första verksamhetsåret sändes flera skrivelser från förbundsledningen till länets hembygdsföreningar med vädjan om anslutning. Samtidigt inbjöd man till deltagande i lockande arrangemang, t ex "Hembygdens dag" i Mjölby den 30 augusti, med anknytning till stadens 50-årsjubileum, och invigningen av utställningen "Emigrantminnen från Kisatrakten" på Länsmuseet den 21 november.

Den väntade responsen på dessa initiativ nära nog uteblev. Förbundstanken hade ännu ej förankrats bland hembygdsföreningarna. Detta tycks ha medfört, att förbundsledningen drabbades av handlingsförlamning. Inga styrelsesammanträden och inget årsmöte hölls under år 1971. Ingenting företogs.

Osäkerheten bland hembygdsrörelsens folk beträffande Hembygdsförbundets och Hembygdsdistriktets funktioner kvarstod. Och detta hämmade verksamheten, såväl i länsorganisationerna som i hembygdsföreningarna. Anslutningen till Hembygdsförbundet blev sämre än den förväntade. Det fanns till och med krafter som verkade för nedläggning av förbundet. Ordföranden i Hembygdsdistriktet synes inte ha varit främmande för tanken, att hans organisation skulle kunna påtaga sig uppgiften att vara kontaktorganisation för hembygdsföreningarna och i den funktionen samarbeta med Östergötlands Fornminnes- och Museiförening.

Distriktsstyrelsen beslöt dock i början av år 1972 att avvakta, innan någonting företogs för att förverkliga sådana intentioner. Man hoppades, att Hembygdsförbundets verksamhet skulle komma igång, och distriktet borde vara lojalt mot förbundet, i vilket det ingått som medlem.

På distriktsstyrelsens sammanträde den 14 juni 1972 konstaterar man emellertid, att Hembygdsförbundet "ännu ej vaknat upp". Man beslöt därför framtvinga en samman-

komst för redovisning av verksamheten för den tid som förflutit sedan det konstituerande sammanträdet år 1970.

Den 31 augusti samma år hölls så äntligen ett sammanträde med Hembygdsförbundets styrelse. Ordföranden beklagade, att årsmöte ej hållits under de senaste två åren, dock utan att ange några orsaker därtill. Vissa kontakter med hembygdsföreningarna hade emellertid förekommit under tiden. Han konstaterade, att fortfarande förmärktes betydande tvekan från föreningarnas sida beträffande anslutning till förbundet:

- Kostnaderna avskräckte en del föreningar. Även den lägsta medlemsavgiften, 50 kr, visade sig vara för stor för en del föreningar, som ingen avgift tog ut av sina medlemmar eller endast en symbolisk summa.
- Fortfarande föregavs osäkerhet beträffande de båda länsorganisationernas funktioner som hinder för anslutning till Hembygdsförbundet.

Kort tid därefter höll Hembygdsdistriktet sitt årsmöte, denna gång i Motala. Åtgärder efterlystes då för att få Hembygdsförbundet att fungera. Hembygdsföreningarna behövde en länsorganisation, liksom ett rikstäckande organ, för att öka slagkraften gentemot stat och kommun, framhölls det, och samarbete mellan hembygdsföreningarna behövdes och var därför i högsta grad önskvärt. Årsmötet gav styrelsen uppdrag att se till, att en fungerande organisation för länets hembygdsföreningar kom till stånd snarast möjligt.

Det framgår av protokollet från ett sammanträde med distriktstyrelsen den 9 oktober, att ordföranden diskuterat denna fråga med landsantikvarie Sven Noreen, varvid framkommit, att Fornminnes- och Museiföreningen mycket väl kunde bli den samlande organisationen för länets hembygdsföreningar, och att man ämnade överlägga därom på Hembygdsförbundets årsmöte, avsett att hållas i Wallenbergssalen den 18 november. Ordföranden och vice ordföranden utsågs att representera distriktet vid detta tillfälle.

Årsmötet den 18 november, besökt av ett 70-tal personer, erhöi en festlig inledning med

Bondebacka Hembygdsgård, Motala

Örtagården vid Bondebacka.

framträdande av en grupp bygdespelmän och en dansgrupp ur Folkungagillet. Författarinnan Helfrid Jordan kåserade om "Östgötamålet" och påpekade därvid, att vårt land håller på att förlora sina dialekter på grund av språkets likriktning.

Protokollet från årsmötet nämner ingenting om handläggningen av här ovan nämnda

spörsmål, varför detta sannolikt avförts från dagordningen.

Av verksamhetsberättelsen framgår, att 21 av länets 52 hembygdsföreningar var anslutna till Hembygdsförbundet, vartill kom Östergötlands Hembygdsdistrikt och Östergötlands Spelmansförbund, tillsammans 5.444 enskilda medlemmar.

Fortsatt haltande verksamhet

Trots ansatsen till omstart år 1972 kom Hembygdsförbundets verksamhet även under följande år att halta betänkligt. Årsmötet 1973 hölls i Skänninge den 17 juni, med endast 16 representanter för länets hembygdsföreningar närvarande. Samma dag invigdes det nya stadsmuseet i Skänninge av landshövding Per Eckerberg. Detta hade tillkommit på initiativ av stadens mycket aktiva hembygdsförening, S:ta Ingrid's gille.

Söndagen den 2 september anordnades en gemensam utflyktsdag av de två länsorganisationerna, med högmässa i S:ta Maria kyrka i Risinge och besök på Risinge hembygdsmuseum, vars mycket rikhaltiga och välordnade samlingar besågs. Därefter fortsatte man till Vånga hembygdsgård, där hembygdsföreningen anordnade sin traditionella hembygdsdag, med demonstration av äldre tiders hantverk, bl a beredning av ull och lin, spinning, vävning, växtfärgning och knyppling samt slagtröskning, malning på handkvarn och ölbrygd.

Årsmötet för 1974 hölls den 1 september, med Vreta klostrets hembygdsförening som värd. Det inleddes med gudstjänst i Flistads kyrka och efter besök på Ljungs slott ägde årsmötesförhandlingarna rum på Stefansgården i Ljungsbro. Antalet anslutna hembygdsföreningar vid den tiden uppgick till 26.

Efter årsmötet i Ljungsbro dröjer det nästan två år, innan någon verksamhet inom Hembygdsförbundet kan spåras.

Under tiden diskuterade ledningen för Hembygdsdistriktet vid flera tillfällen förhållandet mellan de två länsorganisationerna, och förslag väcktes att lägga ned distriktets verksamhet. På ett styrelsesammanträde den 30 juni 1973 beslöt man gå ut med en förfrågan till medlemmarna angående deras synpunkter på detta spörsmål.

Resultatet av denna enkät har ej dokumenterats. Av protokollet från ett sammanträde den 6 augusti 1974 framgår det, att man sökt kontakt med förbundsledningen för överläggning angående denna fråga och att man dessutom erbjudit förbundet att få övertaga distriktets tillgångar, men förbundets ordförande, Ture Jangvik, hade visat ett mycket svalt intresse för saken och ej önskat något sammanträffande för diskussion. "Deltagarna i sammanträdet fann det dock angeläget med ett sammanträffande och ett slutgiltigt ställningstagande till hur organisationsformerna lämpligast borde ordnas, så att en huvudorganisation för hembygdsföreningarna kommer till stånd, och som kan med kraft verka som länsorganisation."

På ett styrelsesammanträde en kort tid därefter uttalades emellertid en viss tvekan beträffande nedläggning av verksamheten, och

man enades i stället om att bibehålla Hembygdsdistriktet "som en avdelning av östgötarna som ingår som medlemmar i Samfundet för Hembygdsvård". För att minska risken för sammanblandning av de två länsorganisationerna borde man ändra distriktets namn.

Detta skedde på årsmötet på Finspångs slott den 18 oktober. Efter lång diskussion, varunder flera namnförslag framkom, fastställde årsmötet slutligen organisationens nya namn till "Samfundet för Hembygdsvård - Östgötakretsen". Det framkom under överläggningen, att många fortfarande hade den uppfattningen, att det fanns två olika länsorganisationer inom hembygdsrörelsen och att detta skapade förvirring. Av denna anledning hade en framställning om anslag från landstinget avslagits, trots att den haft formen av en motion, undertecknad av flera landstingsmän, och att man däri framhållit, att Östergötlands Hembygdsdistrikt endast var en sammanslutning av medlemmar i Östergötland, anslutna till SfH. Landstinget var

berett att lämna bidrag till en länsorganisation, inte till två.

Östgötakretsens årsmöte 1975 hölls på Harstena den 30 augusti med ett 60-tal deltagare och under gynnsamma väderleksförhållanden. En rundvandring på ön blev ett uppskattat inslag på denna sammankomst. Ett avsnitt ur årsmötesprotokollet förmedlar kretsens nya inställning i organisationsfrågan:

"Östgötakretsen har varit avvaktande och ej velat upptaga sådan verksamhet som man kunnat säga ha inkräktat på länsförbundets verksamhet. Men då vi förmärkt, att verksamheten ej kommit igång har styrelsen nu beräknat att upptaga vissa aktiviteter, som av denna anledning legat nere. Vi söker därför samarbete med Naturskyddsföreningen och eventuellt även Samfundet för Hembygdsvård för att få vissa sammankomster till stånd i fortsättningen." Det är dock svårt att med hjälp av bevarade dokument se, hur denna målsättning verkligen eftersträvades.

Östgötakretsen lägger ner sin verksamhet

Kretsens nästa årsmöte hölls den 4 september 1976 på Stocklycke vandrarhem på Omberg. Jägmästare Henrik Danckwardt-Lillieström visade deltagarna runt i vandrarhemmets omgivning och redogjorde för restaureringen av Stocklycke äng. Ett besök på Ombergs Naturum ingick också i årsmötets ram. Bertil Wahlin lämnade uppdraget som kretsens ordförande och ersattes i den funktionen av lantbrukare Nils Thylefors, Ljungsbro. Årsmötet uppdrog åt styrelsen att i samråd med RfH:s kanslichef, Rune Engström, till kommande årsmöte framlägga förslag beträffande kretsens framtida ställning och verksamhet. Namnet på riksorganisa-

tionen hade ändrats till "Riksförbundet för Hembygdsvård - RfH".

På ett sammanträde den 24 februari 1977 förordade styrelsen, att Östgötakretsens verksamhet läggs ner och att en extra stämma sammankallas under våren för ett slutligt ställningstagande.

Denna extra stämma hölls i Gamla Linköping den 7 maj med 18 medlemmar närvarande. I diskussionen angående huvudärendet framhölls det, att Hembygdsförbundet kunde vara länsorgan för såväl hembygdsföreningarna som de enskilda medlemmarna och att Östgötakretsen följaktligen kunde lägga ner sin verksamhet, vilket också blev den extra

stämmans enhälliga beslut. Dessutom kom man överens om att överföra kretsens tillgångar till Hembygdsförbundet. Ett styrelsesammanträde den 23 augusti ändrade detta beslut i så måtto, att kretsens tillgångar i enlighet med gällande stadgar skulle överföras till RfH.

Kretsens sista årsmöte hölls i Farfarsstugan på Övralid den 17 september 1977, varvid man beslutade lägga ner verksamheten och överföra denna på Östergötlands Hembygdsförbund, "från denna dags datum", samt att överföra tillgångarna till RfH. Riksförbundet medgav emellertid senare, att dessa

överfördes till Hembygdsförbundet, som utöver restupplagan av östgötalitografierna och souvenirer av olika slag erhölet 1.111:19 kr i överblivna likvida medel.

I samband med detta årsmöte framförde Bertil Wahlin, som 1976 valts till Hembygdsförbundets ordförande, såväl Östgötakretsens som Hembygdsförbundets tack till Ulf Ribers, Norra Freberga, för dennes mycket betydelsefulla insatser för hembygdsrörelsen under lång tid och överlämnade östgötasvanen i guld till honom som ett speciellt hederstecken från Östergötlands hembygdsvänner.

Deltagarna i Östgötakretsens stämma i Gamla Linköping. I mitten kretsens ordförande Nils Thylefors, som klubbade beslutet om upplösning. Längst till vänster Elof Gustafsson, kretsens sekreterare. Framför deltagarna Lars Palm från Gamla Linköping.

Ulf Ribers får hembygdsförbundets guldnål av Bertil Wahlin vid Östgötakretsens sista årsmöte.

En aktiv och händelserik period inleds

På Hembygdsförbundets årsmöte i Himmelstalunds brunnssalong i Norrköping den 16 juni 1976 valdes Bertil Wahlin, Jonstorp, till ordförande efter Ture Jangvik, som avsat sig detta uppdrag.

Landsantikvarien hade dittills varit självskriven ledamot av förbundets styrelse, men genom ändring av antikvarieorganisationen den 1/7 1976 ersattes denne av en ny avdelning på Länsstyrelsen med länsantikvarien som chef och chefen för Länsmuseumet blev länsmuseumschef. Dessa förändringar framtvängde en ändring av Hembygdsförbundets stadgar, varigenom Östergötlands Fornminnes- och museieförening erhöll rätt att till ledamot i förbundsstyrelsen utse länsmuseumschefen "eller annan vid Länsmuseumet anställd

tjänsteman, vars kvalifikationer och intressen bäst gagnar hembygdsrörelsen".

Den 25 augusti samlades Hembygdsförbundets styrelse på museet i Linköping. Den nyvalde ordföranden öppnade sammankomsten med att uttala en förhoppning om att sammanträdet skulle utgöra inledning på en mera aktiv och händelserik period i förbundets historia. Inom styrelsen upplevde man starkt avsaknaden av en lämplig administrationsapparat, men de ekonomiska resurserna hade inte räckt till för att inrätta en sådan. På förslag av ordföranden beslöt man nu, för att öka styrelsens effektivitet, att tillsätta kommittéer med tre styrelseledamöter i vardera för olika uppgifter:

1. Programkommitté med uppgift att utarbeta och handhava förbundets fasta program såsom "januarikonferens" och "hembygdsmöte".
2. Kommitté för övriga aktiviteter med uppgift att utarbeta och handhava tillfälliga och korta aktiviteter.
3. Kommittén för inre tjänst och sekretariat med uppgift att bl a lämna service åt hembygdsföreningarna och svara för utgivandet av förbundets hembygdsblad.

Ordföranden presenterade en av honom utarbetad budget för verksamheten år 1977, vari förutsattes att Landstinget lämnade ett bidrag på 10.000 kr.

En framställning därom hade redan lämnats in. Framställningen upptogs som en motion av ett antal intresserade landstingsmän och ledde till att Hembygdsförbundet beviljades 8.000 kr i anslag för sin verksamhet under år 1977.

Januarikonferensen

Det har redan antytts, att valet av Bertil Wahlin till ordförande medförde en upprykning av Hembygdsförbundets verksamhet. Därtill bidrog givetvis också de årliga landstingsbidragen från år 1977, varigenom förbundets resurser radikalt ökades.

Ett av de viktigaste instrumenten för hembygdsrörelsen i Östergötland, när det gäller att ge information på betydelsefulla områden, i första hand till hembygdsföreningarnas medlemmar men även till en bredare allmänhet, har varit de s k Januarikonferenserna, som med få undantag hållits i Wallenbergssalen på Läns museet i Linköping.

Den första sammankomsten av detta slag hölls år 1961 och återkom sedan varje år till och med år 1969. Första gången beteckningen "Januarikonferens" användes var år 1964. Efter många års uppehåll återupptogs denna verksamhetsform år 1977.

Det kan vara av intresse att åtminstone ange de teman, som konferenserna samlades omkring och något utförligare redovisa innehållet i ett fåtal av dem.

1961 "Ungdomsarbete i hembygdsvården"

Ulf Ribers höll ett inledningsanförande, vari han bjöd på nya och friska grepp på ämnet. Visserligen fanns det en levande, aktiv hembygdsrörelse på många platser, kon-

staterade han, men på en del håll var den föga aktiv och en viss "förgubbning" av rörelsen var märkbar. "Var är ungdomen i hembygdsarbetet?" frågade han och manade hembygdsfolket att satsa mer på ungdomsinriktad verksamhet. Han gav där efter en mängd exempel på aktiviteter, som borde attrahera ungdomen, t ex folkdans, hemslöjd, bordtennis, hembygdsrally med kontroller vid hembygdens fornminnen och andra sevärdheter, studiecirkelarbete, lägerliv osv. "Det stora problemet är ledarefrågan, men här tror jag att det finns möjligheter att få utbildningsbidrag. Det blir billigare för samhället att satsa på aktivt ungdomsarbete än på ungdomsfängelser."

1962 "Hembygdskonferens"

1963 "Naturen och samhället"

1964 "Centralmuseer eller lokalmuseer och hembygdsgräddor"

1965 "Den framtida hembygdsrörelsens organisation och målsättning"

1966 "Vägen och landskapet"

1967 "Naturvårdsplanering på länsnivå"

1968 "Kan det öppna landskapet räddas"

Föredrag hölls av agronom Bertil Lilliehöök om "Landskapsvård - betesdjur". Konferensen lockade ett mycket stort antal hembygds-vänner, som ställdes inför den allvarliga frågan: Kommer det öppna landskap, som vi